

శ్రీనాలీశ్వర్ స్తుతిష్ట - భావార్థమ్యాలి.

(శ్రీ శంకరాచార్ణ విరాపత)

శ్రీ శంకరాచార్య ఖరచత

అర్థనాలీశ్వర స్తుతమ్

01. చాంపేయ గౌరార్థ శరీరకాయై
 కర్మార గౌరార్థ శరీరకాయి।
 ధమ్మిలకాయై చ జటాధరాయ
 నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥

సంపెంగ పువ్వవలే ఎర్నైన అర్థ శరీరము కలది - కొప్పు ధరించినది అగు పార్వతికి, కర్మారము వలే తెల్లనైన అర్థశరీరము కలవాడు - జటాజూటము ధరించినవాడు అగు శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు ఎరుపు రంగు కాంతితో మెరిసిపోతున్న అమ్మ, మరొకవైపు తెల్లని కర్మార కాంతితో వెలుగుతున్న అయ్య, ఒకవైపు సుందరమైన కొప్పు కలిగిన అమ్మ, మరొకవైపు జటాజూటము కలిగిన అయ్య - ఆహో భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనాలీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

02. కస్తూరికా కుంకుమ చర్చితాయై
 చితారజఃపుజ్జ విచర్చితాయి।
 కృతస్వరాయై వికృతస్వరాయ
 నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥

కస్తూరీ - కుంకుమలను శరీరముపై పూసుకున్నది - మన్మథుని బ్రతికించినది అగు పార్వతికి, చితిలోని భస్మమును పూసుకున్నవాడు - మన్మథుని సంహరించిన వాడు అగు శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు కస్తూరిని ఫాలభాగమున, నుదుట కుంకుమను ధరించిన అమ్మ, మరొకవైపు చితాభస్మమును శరీరమంతా ధరించిన అయ్య, ఒకవైపు మన్మథుని సంహరించిన అయ్య, మరొకవైపు అదే మన్మథుని బ్రతికించిన అమ్మ, - ఆహా భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనారీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

**03. రుణత్వణత్వంకణ నూపురాయై
పాదాబ్జరాజత్వణి నూపురాయి।
హేమాంగదాయై భుజగాంగదాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥**

రుణ రుణమని మ్రోగు కంకణములు - అందెలు, బంగారు భుజకీర్తులు ధరించిన పార్వతికి, పాములను పాదములందు కడియములగానూ - చేతులందు కేయూరములగానూ ధరించిన శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు ఘుల్లు ఘుల్లుమనే కంకణములు చేతులకు, భుజకీర్తులు భుజములకు అందెలు కాళ్ళకు ధరించిన అమ్మ, మరొకవైపు నాగులను పాదములకు, హస్తములకు, ఆభరణములగా ధరించిన అయ్య, - ఆహా భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనారీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

**04. విశాలనీలోత్పల లోచనాయై
వికాసిపంకేరుహ లోచనాయి।
సమేక్షణాయై విషమేక్షణాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥**

విశాలమైన నల్లకలువలవంటి కన్నులు కలది - రెండు కన్నులున్నది అగు పార్వతికి, వికసించిన ఎర్రతామరలవంటి కన్నులు కలవాడు - మూడు కన్నుల వాడు అగు శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు విశాలమైన నల్లటి కలువలను బోలిన చల్లని కళ్ళతో అమ్మ, మరొకవైపు పూర్తి వికసించిన ఎర్రని తామరలవంటి త్రినేత్రములతో అయ్య. - ఆహో భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనారీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

05. మందారమాలా కలితాలకాయై కపాలమాలాంకిత కంధరాయ| దివ్యంబరాయై చ దిగంబరాయ నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥

మందారమాలను కురులలో అలంకరించుకున్నది - దివ్య వస్త్రములను ధరించినది అగు పార్వతికి, మెడలో కపాలమాలను అలంకరించుకున్నవాడు - దిగంబరుడు అగు శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు ఎర్రటి మందార పుష్పమాలను ధరించి, మెరిసిపోయే దివ్యమైన వస్త్రాలను ధరించిన అమ్మ, మరొకవైపు కపాలమాలను ధరించి దిగంబరుడైన అయ్య. - ఆహో భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనారీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

06. అంభోధరశ్యామల కున్తలాయై తటిత్ర్వభాతామ్ర జటాధరాయ| నిరీశ్వరాయై నిఖిలేశ్వరాయ నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥

మబ్బువంటి నల్లని కేశములు కలది - తనకంటే గొప్పవారు లేనిది అగు పార్వతికి, మెరుస్తున్న రాగిరంగు జటాజూటము కలవాడు - అందరికంటే గొప్పవాడు అగు శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు దట్టమైన నల్లని మేఘములను పోలిన కేశములు కలిగిన శక్తి స్వరూపిణి యైన అమృ, మరొకవైపు రాగి రంగు జటాజూటము కలిగిన శివ స్వరూపుడైన అయ్య - ఆహా భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనారీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

**07. ప్రపంచసృష్ట్యాన్ ముఖులాస్యకాయై
సమస్తసంహోదక తాండవాయా
జగజ్జనన్యై జగదేకపిత్రే
నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥**

ప్రపంచమును సృష్టించుటకు ఉన్నిఖమైన లలిత సృత్యము చేయు జగన్మాతయగు పార్వతికి, సమస్తమును సంహరించు ప్రచండ తాండవము చేయు జగత్పితయగు శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు సృష్టి ప్రారంభ సమయంలో లాస్యం చేసే జగన్మాత అమృ, మరొకవైపు సృష్టి సంహోద సమయంలో తాండవం చేసే జగత్పిత అయిన అయ్య - ఆహా భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనారీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

**08. ప్రదీప్తరత్నజ్యుల కుండలాయై
స్ఫురన్మహాపన్నగ భూపణవాయా
శివాన్యతాయై చ శివాన్యతాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ॥**

ప్రకాశించు రత్నకుండలములు ధరించినది - శివునితో కలసినది అగు పార్వతికి, శోభిల్లు మహాసర్వములను అలంకరించు కున్నవాడు - పార్వతితో కలసిన వాడు అగు శివునకు నమస్కారము.

ఒకవైపు ఉజ్జ్వలమైన కాంతితో మెరిసిపోయే రత్నకుండలములు ధరించిన శివునితో కలసిన పార్వతి, మరొకప్రకృతి మహా సర్పములను కర్ణాభరణములుగా ధరించి పార్వతితో కలసిన శివుడు - ఆహా భిన్న రూపులు ఏక రూపమైన అర్థనారీశ్వరునికి నమస్కరిస్తున్నాను.

09. ఏతత్వశేదప్పక మిష్టుదం యో

భక్త్యై స మాన్యై భువి దీర్ఘజీవీ|
ప్రాప్త్యై సౌభాగ్య మనవ్తకాలం
భూయాత్మదా తస్య సమస్తసిద్ధిః॥

కోరికలు తీర్చు ఈ ఎనిమిది శ్లోకముల స్తోత్రమును భక్తితో పరించువాడు, ఆదరణీయుడై భూలోకమునందు చిరకాలము జీవించును. అనంత కాలము సౌభాగ్యమును పొందును. అతనికి ఎల్లప్పుడు అన్నీ సిద్ధించును.

ఎవరైతే అ ఎనిమిది శ్లోకాలను నిరంతరం భక్తితో స్వరిస్తారో, వారికి జగన్మాతా, పితరులైన పార్వతీ పరమేశ్వరులు అన్ని కోరికలను అనుగ్రహించి, అన్ని కార్యములను సిద్ధింపచేయడమే కాక, వారిని భూలోకమునందు దీర్ఘకాలము ఇతరులచే గౌరవింపబడే వారుగానూ, అనంత సౌభాగ్యములతో తులతూగేటట్లు ఆశీర్వదిస్తారు.

// ఇతి శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యకృత అర్థనారీశ్వర స్తోత్రమ్ సంపూర్ణమ్ //

- - - = - - - ఓం అర్థనారీశ్వరాయై నమః - - - = - - -

(ఎక్కడైనా తప్పులు ఉంటే సహాదయంతో తెలియజేయవలసినదిగా మనవి. -944 044 9650, 994 994 1430)